

Senterets første år ved UiS

Kunnskapssenterets aller første hele år ved UiS sammenfalt med det året som vil bli husket for korona-pandemi, nedlukking av hele byer og stenging av grenser. 2020 er et år for historiebøkene, og det har preget virksomheten ved Kunnskapssenter for utdanning (KSU) også. Det vi har merket det aller mest på, er gjennomføring av planlagte seminarer, PhD-kurs og workshops. I noen tilfeller har vi klart å digitalisere, men andre aktiviteter har vi måttet utsette. Også vårt eget samarbeid internt har blitt påvirket ettersom ansatte som bor i Oslo ikke har kunnet delta i Stavanger så mye som ønsket, og mye av vårt samarbeid har - på lik linje med alle andre - foregått digitalt.

2020 har likevel vært et aktivt år. På tross av manglende muligheter til å oppsøke samarbeidspartnere og initiere kontakter, har vi nådd ut til mange, og vi har oppnådd mye resultatmessig. Vi har fått nye, dyktige medarbeidere i løpet av året, nye prosjekter, og nye kontakter. Vi har ferdigstilt kunnskapsoversikter og vi har utviklet vårt aller første levende kart (living map).

Det har vært spennende å utforske og utvikle nye måter å systematisk oppsummere og gi oversikt over forskning som er brukervennlig. Samarbeid med EPPI-senteret ved University College London er blitt ytterligere styrket gjennom dette arbeidet. KSU er også tatt opp i det internasjonale nettverket Evidence Synthesis International (ESI), og er en aktiv partner i Norsk nettverk for systematisk kunnskapsoppsummering (Nornesk).

KSU-Styret har vedtatt strategi for perioden 2020-2025. Strategien er ambisiøs og tydelig. I løpet av dette året, har vi arbeidet målbevisst med strategien, og det råder både optimisme, pågangsmot og arbeidslyst blant alle senterets ansatte. Vi ser fram til hva 2021 vil bringer.

Stavanger, 15. januar 2021

Elaine Munthe
Senterleder

ELAINE MUNTHE - Senterleder

Innholdsfortegnelse

1. FØRSTE ÅR AV STRATEGIPERIODEN 2020-2025	5
1.1 Årets virksomhet og strategi for 2020-2025.....	5
1.2 Styret ved Kunnskapssenter for ..... utdanning (2020-2023)	6
1.3 Ansatte ved Kunnskapssenter for utdanning i 2020.....	7
2. KUNNSKAPSOVERSIKTER.....	9
2.1 Forskning om praksisopplæring i norske lærerutdanninger	9
2.2 Utvikling av fleksible tilbud i fagskoler.....	12
2.3 Sosial inkludering av minoritetsspråklige barn i barnehage	13
2.4 Kartlegging av Forskningsrådsfinansiert forskning innen utdanning.....	16
2.5 Kunnskapsoppsummeringer påbegynt i 2020 som ferdigstilles i 2021.....	16
2.5.1 Kartlegging av nordisk forskning innen spesialpedagogikk	16
2.5.2 Nordisk Database for forskning om barnehage (NB-ECEC).....	16
2.5.3 Hva gjør lærerutdanninger for å øke lærerstudenters kompetanse i å arbeide med rasisme og fordommer i skolen?	16
2.5.4 Samtaler mellom lærere og foresatte; hvordan øke kvalitet på samarbeid?.....	16
3. LÆRERUTDANNINGSPORTALEN, ET SAMARBEID MELLOM KSU OG UHR-LU	17
4. OPPLÆRING I SYSTEMATISK KUNNSKAPSOPPSUMMERING	18
5. FORMIDLINGSVIRKSOMHET	19
5.1 Forskningsnotater	19
5.2 Webinarer	19
5.3 Annen formidling; konferanseinnlegg, forelesninger, nettbasert formidling og sosiale medier	21
6. NASJONALT OG INTERNASJONALT SAMARBEID.....	23
7. ØKONOMI.....	24
Vedlegg (Strategi for perioden 2020 - 2025).....	26

1. FØRSTE ÅR AV STRATEGIPERIODEN 2020-2025

1.1 Årets virksomhet og strategi for 2020-2025

Kunnskapssenterets strategi for perioden 2020-2025 ble vedtatt av senterets styre den 12. oktober 2020. Strategien (se vedlegg) er tett knyttet til senterets mandat og skisserer fem strategiske mål for 5-årsperioden:

1. Kunnskapssenter for utdanning skal styrke forskningsgrunnlaget for praksis, politikk og forskning.
2. Kunnskapssenter for utdanning skal være en viktig del av kunnskapssystemet for å øke kvalitet i hele utdanningssektoren, fra barnehage til høyere utdanning.
3. Kunnskapssenter for utdanning skal formidle forskningsbasert kunnskap på måter som vekker interesse for- og anvendelse av kunnskapsoversikter.
4. Kunnskapssenter for utdanning skal styrke opplæring innen systematiske kunnskapsoversikter.
5. Kunnskapssenter for utdanning skal ha en strategisk organisering og kjennetegnes av et samarbeidende og utviklende arbeidsmiljø.

De fire første målene har en klart utadrettet orientering, og det er disse målene vi vil vektlegge mest i denne årsrapporten. For å nå de strategiske målene, må KSU produsere, kommunisere, interagere, samarbeide og arbeide strategisk med å fremme forskningsbasert innsikt. Målsetningene er ambisiøse og noe KSU vil måtte strekke seg etter kontinuerlig.

Å styrke forskningsgrunnlag for praksis, politikk og forskning handler om å arbeide målrettet med kunnskapsoppsummering av ulik art som har betydning for andre aktører innen utdanningssektoren. Som det vil framgå av denne rapporten, har KSU ferdigstilt fire

kunnskapsoppsummeringer (to rapporter, en vitenskapelig artikkel og et levende kart) i 2020 samt begynt på fire nye. Dette har bare skjedd én gang tidligere, i 2017, hvilket indikerer at senteret er kommet godt i gang i sitt første hele år ved UiS.

KSU har merket stor interesse for senterets virksomhet utover i 2020. Flere har henvendt seg til KSU for samarbeid (f.eks. UHR-LU), og senteret har vunnet fram i konkurranse om et viktig oppdrag for barnehagesektorens kunnskapsgrunnlag (NB-ECEC).

I 2020 begynte KSU et samarbeid med EPPI-senteret om videreutvikling av muligheter innen «levende kart». Vi har ferdigstilt det første levende kartet for utdanningssektoren, og dette skal oppdateres jevnlig i samarbeid med Forskningsrådet. Utviklingen av de tekniske mulighetene fortsetter, og i 2021 vil vi følge opp arbeidet videre og bidra til utvikling av mer innovative måter å framstille og anvende databaser over forskning. På denne måten vil vi bidra til utvikling av forskningspolitikk og forskningsanvendelse.

På tross av manglende muligheter til å reise eller hente inn kursholdere fra f.eks. EPPI-senteret, har KSU bidratt i, og arrangert flere, digitale samlinger som har satt kunnskapsoversikter og betydningen av slike kunnskapsgrunnlag på agendaen.

Det femte strategiske målet handler om KSUs interne organisering. 2020 markerer også det året styret for KSU har tatt form og arbeidet målbevisst. I tillegg har dette året hatt stor betydning med hensyn til rekruttering av nyansatte. Det har vært et mål å bygge senteret gradvis og å øke antall stillinger etter hvert. Som det vil framgå nedenfor, har vi også lyktes med å rekruttere flere til KSU, og ved utgangen av 2020 var det også klart at flere begynner i 2021.

1.2 Styret ved Kunnskapssenter for utdanning (2020-2023)

Fakultetsstyret ved Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora vedtok opprettelse av styret for Kunnskapssenter for utdanning høsten 2019. Styret har ansvar for å vedta overordnede mål, prioritering og strategier. Styret har en strategisk rolle og oppnevnes for tre år.

Styrets konstituerende møte ble avholdt i London i februar 2020. Møtet ble kombinert med et besøk hos EPPI-senteret ved University College London for å gi alle styremedlemmer innblikk i virksomheten og møte en viktig samarbeidspartner for senteret. Det er blitt avholdt tre styremøter i 2020 (7. februar (aktuelle saker: konstituering) 23. juni (førsteutkast, strategi) og 12. oktober (aktuelle saker: Vedta strategi).

Eksterne medlemmer:

Marianne Skogerbø

Styreleder

Utdanningsdirektør,
Statsforvalteren i Rogaland

Milena Adam

Leder, seksjon utdanning
og forskning, Avdeling for
profesjonspedagogikk,
Utdanningsforbundet

Sigrid Blömeke

Senterleder, CEMO-senteret
ved Universitetet i Oslo

Interne medlemmer:

Dag Husebø

Førsteamanuensis, Divisjon
for utdanning, Universitetet
i Stavanger

Kristin Akerjordet

Dekan, Helsevitenskapelig
fakultet, Universitetet i
Stavanger

Fra venstre Serap Keles og Tamar Kalandadze i samtale og samarbeid på KSUs internseminar i juni 2020.

1.3 Ansatte ved Kunnskapscenter for utdanning i 2020

Ved utgangen av 2019 hadde KSU to ansatte i full stilling som hadde valgt overflytting fra Forskningsrådet til UiS, pluss en senterleder som på dette tidspunktet også var dekan. Senterleder gikk inn som senterleder i 100 prosent stilling fra 1. januar 2020.

I 2020 har senteret følgende ansatte:

Elaine Munthe

Professor - senterleder 100 % stilling (ansatt fra september 2019)

Kari-Anne Svensen Malmo

Kontorsjef 100 % stilling (ansatt fra januar 2020)

Trine Mathiesen Gilje

Prosjektkoordinator 50 % (ansatt fra februar 2020)

Kristin Vestrheim Cranner

Kommunikasjonsrådgiver 50 % stilling (ansatt fra april 2020)

Erik Ruud

Seniorkonsulent 100 % stilling (overflyttet)

Serap Keles

Førsteamanuensis 100 % stilling (ansatt fra februar 2020)

May Irene Furenes

Førsteamanuensis 100 % stilling (ansatt fra august 2020)

Dieuwer ten Braak

Førsteamanuensis 100 % stilling (ansatt fra august 2020)

Tamar Kalandadze

Førsteamanuensis i 100 % stilling halve 2020. Hun flyttet med senteret fra Forskningsrådet, men fikk ny jobb ved Høgskolen i Østfold hvor hun begynte 1. august 2020. I perioden august-desember 2020 hadde Tamar 20 % stilling ved KSU.

I tillegg har senteret fire studentassistenter i inntil 20 % stillinger, og en mastergradsstudent som er ansatt i inntil 50 % universitetslærerstilling:

Sander Vossgård Eriksen Mathisrud

(universitetslærer, 50 %)

Simen Egenæs Birkedal

(studentassistent, 20 %)

Nina Kalvatn Friestad

(studentassistent, 20 %)

Bjørn-Sigve Nesheim

(studentassistent, 20 %)

Lise Østerhus

(studentassistent, 20 %)

KSU har fått et innbydende kontorlandskap. Gjennom 2020 er det imidlertid hjemmekontorsituasjonen som har dominert hverdagen.

2. KUNNSKAPSOVERSIKTER

KSU har et særlig mandat til å framstille systematiske kunnskapsoversikter av høy kvalitet. De skal være relevante og ha betydning for kvalitetsutvikling i utdanningssektoren. I 2020 har KSU ferdigstilt fire ulike former for kunnskapsoversikter og det er i tillegg flere som er påbegynt og som vil bli ferdigstilt innen utgangen av 2021. Sammen med to forskere fra NIFU har vi også skrevet en norskspråklig artikkel om hva systematisk kunnskapsoppsummering er. Denne ble sendt til vurdering i et tidsskrift i desember 2020.

I det som følger, vil vi gi en kort oppsummering av ferdigstilte kunnskapsoversikter som er tilgjengeliggjort fra våre nettsider.

2.1 Forskning om praksisopplæring i norske lærerutdanninger

Munthe, E., Malmo, K.-A., S., Ruud, E. (2020). Praksisopplæring i lærerutdanninger i Norge; en forskningsoversikt. Stavanger: Kunnskapssenter for utdanning.

Formålet med denne rapporten er å presentere forskningsbasert kunnskap om praksisopplæring i norske lærerutdanninger. Kunnskapssenter for utdanning har gjennomført studien som et bidrag til UHR-Lærerutdanning (UHR-LU) sitt arbeid med å styrke kvalitet i utdanning og forskning i norsk lærerutdanning. Forskningsoversikten omfatter praksisopplæring i lærerutdanning for alle lærerutdanninger.

Det elektroniske hovedsøket ble utført den 28. august 2019 i Scopus-databasen og den 3. september i databasene Education Resources Information Center - ERIC (Ebsco), Academic Search Premier (Ebsco), SPORTDiscuss (Ebsco) og PsycINFO (Ovid). Alle søk ble utført med søkestrengen vist i Vedlegg 1. Søkene er begrenset til land (Norway), og det er ikke

gjort tidsbegrensninger i søkene. Søkene ble utført med fri-tekst og tematiske søkeord i tittel og sammendrag, og resulterte i 318 treff. Store internasjonale forskningsdatabaser har mangelfull dekning av norsk forskningslitteratur publisert på norsk. Det ble derfor utført handsøk (i perioden oktober-november 2019) på hjemmesidene til fire større norske akademiske forlag: Fagbokforlaget, Cappelen Damm Akademisk, Universitetsforlaget og Abstract forlag AS. Det ble søkt etter praksis og praksisopplæring i søkefeltet, og søkene identifiserte 79 studier med potensiell relevans for kartleggingen.

Våre inklusjonskriterier var følgende: Studiene må handle om praksisopplæring i lærerutdanninger. Studiene må handle om norske lærerutdanninger. Studiene må være publisert i fagfelleverderte tidsskrifter eller redigerte bøker. Etter vurdering av studiene basert på fulltekst gjensto 93 studier. Det har vært en markant økning i antall publikasjoner om praksisopplæring i Norge over de senere årene og kan sannsynligvis ses i sammenheng med økte forskningsmidler til lærerutdanninger og økte krav om forskning.

57 av publikasjonene er publisert på engelsk og 36 er publisert på norsk. Alle kapitlene i bøker som er med i dette utvalget er norskspråklige. Av de 93 studiene, er det 13 inkluderte som ikke er basert på egen empiri. Disse publikasjonene viser til tidligere forskning eller teori. Vi har likevel valgt å ta dem med her fordi de sier noe om hva forskere er opptatt av når det gjelder praksisopplæring, og de bidrar til en teoretisering av feltet. 80 studier har altså egen empiri. Av disse er de aller fleste basert på forholdsvis små utvalg, 52 av de 80 (65 %) har færre enn 50 i utvalget. Det er en tendens til at utvalgene er fra eget lærested. Det er ikke vanlig med nasjonale utvalg. Også i de tilfeller hvor det er 300-400 deltakere, kan de være fra to eller tre læresteder. Syv studier har flere enn 400 deltakere, og fire har flere enn 500.

En grovsortering av metodisk inngang til studier viser at de aller fleste har anvendt kvalitativ metode med hele 64 studier av 93. Det er likevel slik at noen studier kombinerer metoder, og disse er i kategorien «mixed methods» uten at vi har gjort en nærmere vurdering av hvordan metodene står i forhold til hverandre eller bidrar til studien. De som betegnes «review» er ikke systematiske reviews.

Det er totalt 111 forfattere som er involvert i de 93 publikasjonene. 37 forfattere har/er med på to publikasjoner eller flere, og det er 14 som har/er med på 4 publikasjoner eller flere.

Vi identifiserer åtte tematiske hovedkategorier som forskning kategoriseres innen. Vår oppsummering av denne gjennomgangen omfatter følgende punkter:

- Praksisopplæring i barnehagelærerutdanning og internasjonal praksis er underforsket. Dette gjelder også mange av de andre ulike lærerutdanningene. Det meste av forskningen tar utgangspunkt i grunnskolelærerutdanning og lektorutdanning eller PPU.
- Det er stor variasjon blant lærere ved praksisskoler i opplevelsen av å være en helhetlig praksisskole.
- To verdener? Praksislærere ivaretar praksis og faglærere på campus ivaretar teori, og det er fortsatt utfordrende å finne godt samarbeid beskrevet i forskningspublikasjoner.
- Tapte muligheter for læring i praksisopplæring. Flere studier påpeker at lærerstudenter selv må skape koblinger mellom teori og praksis fordi praksislærere ikke anvender teoretiske begreper og analytiske innganger, og faglærere ikke er til stede.
- Det er mange eksempler på hvordan læringsmuligheter kan bedres.

19 artikler/kapitler inngår i kategorien «Innovasjon», og svært mange viser hvordan det er mulig å styrke læring for lærerstudenter. Gjennomgående for alle artikler er det som løftes fram om at læring krever støtte og redskaper.

- Lærerutdanningsfagene er ikke nødvendigvis særlig synlige i praksisopplæring. Det er indikasjoner på at «to-verdens-fenomenet» gjør seg gjeldende ved at både lærerstudenter og praksislærere toner ned lærerutdanningsfagene i praksisopplæring og vektlegger det praktiske lærerarbeidet.
- Veiledning framheves som en nøkkelfaktor - men hva som foregår i veiledning, hvordan veiledningen utøves, og hvor mye veiledning studenter får, varierer.
- Medstudenter har betydning - på godt og på vondt - men det er svært lite forskning som belyser medstudenters rolle i praksisopplæring.
- Lærerstudenter vurderer praksisopplæringen som variabel. Selv om lærerstudenter oppgir å være fornøyd med praksisopplæring, viser studiene at de rapporterer om store variasjoner mellom praksissteder. Variasjonene handler om holdninger, støtte, fasiliteter, praksislærere og muligheter til å lære av erfaring.
- Vi vet svært lite om hvordan lærerstudenter blir vurdert i praksisopplæring. Dette er et av de underutforskede områdene. Det er indikasjoner på at det ikke er enighet om hva som skal vurderes i praksisopplæring eller hvordan.

Basert på vårt utvalg, kan vi ikke si noe om hva som kan være en kvalitativt god måte å strukturere praksisopplæring på, og det ser fortsatt ut til å være usikkerhet knyttet til hvor ansvaret for praksisopplæring er.

I det femte og siste kapittelet skisserer vi syv mulige kvalitetsdrivere for praksisopplæring basert på vår gjennomgang. De syv er:

- Lærerstudenter som medstudenter i et læringsfellesskap.
- Veilederutdanning for praksislærere
- Retningslinjer og hjelpemidler til praksisopplæring og praksisskoler
- Samarbeid om praksisopplæring og veiledning.

- Vurdering av studenter i praksisopplæring og progresjon i praksisopplæring.
- Styrking av praksisopplæring på campus
- Kobling mellom praksisopplæring og framtidig yrke i barnehage eller skole ved å bruke for eksempel problembasert utforskning i praksisperioder.

Kunnskapssenter for utdanning
Universitetet i Stavanger

Praksisopplæring i lærerutdanninger i Norge; en forskningsoversikt

Elaine Munthe
Erik Ruud
Kari-Anne Svensen Målmo

Praksisopplæring i lærerutdanninger i Norge

Praksisopplæring i Norge har praksisopplæring som et element, og i motsetning til svært mange andre land har praksisopplæring både vært veiledet og vurdert i samarbeid med de utdanningsinstitusjonene hvor praksisen foregår.

De siste årene har praksisopplæring og kvalifikasjonene til de som veileder praksis har endret seg over tid. Læringsutbyttet er lovfestet i forskrifter om praksisopplæring og nasjonale retningslinjer som er godkjent av UHR-Lærerutdanning forholder seg til praksisopplæring for lokalt arbeid.

Denne rapporten gir en beskrivelse av eksisterende lover og retningslinjer for praksisopplæring i lærerutdanninger. Vi anser dette som en viktig kontekst både for forskningen som utføres og for de praktiske diskusjonene av resultater. Vi baserer framstillingen på vedtatte forskrifter og retningslinjer for de forskjellige utdanningene, og nasjonale retningslinjer som er utarbeidet av UHR-Lærerutdanning.

Praksisopplæring i lærerutdanningene

En oversikt over noen av de sentrale vedtakene når det gjelder antall dager med praksisopplæring skal/kan foregå for åtte lærerutdanninger.

Praksisopplæring i lærerutdanningene

Veiledet og vurdert	Barnehage	1-4	5-7	8-10	11-13	Annet
100	X	X				
110	X	X	X			
110			X	X	X	
100			X	X	X	
60		X	X	X	X	
60		X	X	X	X	Kulturskole
130				X	X	Arbeidsliv
70	X	X	X	X		Kulturskole Annet

*** Praktisk-pedagogisk utdanning for allmenntfag
**** Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag

2.2 Utvikling av fleksible tilbud i fagskoler

Munthe, E., Malmo, K.-A., S., Ruud, E. (2020). Fagskoleutvikling i et digitalt landskap - kvalitet og fleksibilitet. En systematisk kunnskapsoversikt. Stavanger: Kunnskapssenter for utdanning.

Rapporten er skrevet på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet og skal være til hjelp i utvikling av fleksible studier innen fagskoler. Fagskoler er en viktig del av hele utdanningssektoren. De utdanner til en rekke ulike yrker og tilbyr både korte semester-utdanninger og 2-årige programmer. Studiene som tilbys er stedbaserte, digitale eller en blanding av de to. Denne fleksibiliteten kan være viktig for å nå ut til flere som allerede er i jobb eller som ønsker å kombinere studier med jobb.

Viktige problemstillinger for arbeidet med rapporten har vært:

Hva bør fagskoler være opptatt av når de skal videreutvikle mer nettbaserte og/eller fleksible utdanninger?

Hvordan er det mulig å ivareta kvalitet og sikre læringsutbytte og gjennomføring gjennom nettbaserte distanseprogrammer?

Det elektroniske hovedsøket ble utført den 5. mars 2020 i databasene Scopus, Education Resources Information Center - ERIC (Ebsco), Academic Search Premier (Ebsco) og Web of Science. Søkene er begrenset til reviewartikler og meta-analyser / meta-synteser. Søkene ble utført med fritekst og tematiske søkeord i tittel og sammendrag, og resulterte i 291 treff. Håndsök ble utført i tidsrommet 1.-14. april. 299 studier ble lastet opp til EPPI Reviewer. Inklusjon ble vurdert ut fra følgende kriterier: Studiene må handle om bruk av distanseundervisning, hybridundervisning eller ATA undervisning i yrkesfaglig- eller profesjonsutdanning. Studiene må handle om

voksne studenter (fra 18 år og opp). Studiene må være review-artikler eller meta-analyser / meta-synteser publisert i fagfelleverderte tidsskrifter. Dette resulterte i at antall inkluderte studier var 15.

Hovedkonklusjoner:

Basert på resultater fra våre søk og lesing av fulltekstartikler, oppsummerer vi hovedresultater i kapittel fire som følger:

- Heldigitale programmer kan gi gode læringseffekter for komplekse ferdigheter som diagnostisering, vurdering, og beslutninger i komplekse situasjoner. Men det er viktig å presisere at studiene inkludert her ikke omfatter alle fag eller alle arbeidsområder. Det har ikke vært mulig å finne studier som handler om mange av fagskolenes utdanninger.
- Når hybridstudier/distansestudier utvikles, må man passe på å ivareta:
  - a. Studentenes behov
  - b. Samarbeidsmuligheter og samarbeidslæring med medstudenter
  - c. Interaksjon med lærere
  - d. Transparens og støtte til studentene
  - e. Relevans
- Effektive aktiviteter og komponenter som fremmer læring er:
  - a. Samarbeidslæring
  - b. Simulering
  - c. Spillifisering
  - d. Multimodalitet og interaksjon
  - e. Studentkontroll
  - f. Spørsmål på flere nivå
- Dette forutsetter at det er tid, ressurser og systemer for:
  - a. Kompetanseutvikling blant lærere som omfatter profesjonsfaglig digital kompetanse
  - b. Samarbeid og eventuelt hospiteringsordninger i arbeidslivet
  - c. Utvikling av teknologirike læringsmiljøer (inkludert digitale programmer, o.a.)

Denne kunnskapsoppsummeringen har også avdekket et behov for forskning om fagskoler og ikke minst om flere yrkesfaglige utdanninger. Dette er et svært underforsket område både i Norge og internasjonalt.

2.3 Sosial inkludering av minoritetsspråklige barn i barnehage

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, har KSU sett nærmere på sosial og språklig inkludering av barn som ikke har norsk som førstespråk. Etter flere søk og diskusjoner, ble det enighet om at dette arbeidet skulle resultere i to separate kunnskapsoversikter.

Tamar Kalandadze leder arbeidet med den ene kunnskapsoversikten om språklig inkludering. Denne er registrert i Open Science Foundation (<https://osf.io/59hta/>) og er fortsatt under arbeid.

Serap Keles har ledet arbeidet med kunnskapsoversikten om sosial inkludering. Denne er ferdigstilt som vitenskapelig artikkel som nå er til vurdering hos tidsskrift. Kunnskapsdepartementet har mottatt hovedkonklusjoner fra studien.

Keles, S., Munthe, E., Ruud, E. (sendt til vurdering i 2020). A systematic review of interventions promoting social inclusion of immigrant and ethnic minority preschool children.

Denne systematiske kunnskapsoppsummeringen baserer seg på forskning om intervensjoner for å fremme sosial inkludering av barn i førskolealder med innvandrerbakgrunn og barn fra etniske minoriteter. Siden sosial utvikling i førskoleårene er assosiert med barns generelle utvikling og skoleberedskap (Murano, Sawyer, & Lipnevich, 2020), er innsats for å fremme sosial inkludering og positiv sosial fungering blant førskolebarn svært viktig. I tillegg er det ekstra viktig for barn med innvandrer- og minoritetsetnisk bakgrunn at tiltak kommer tidlig i gang. Dette for å hindre at de kommer inn i skolen med ferdighetshull som kan forsterke barrierer for deres pedagogiske og sosiale integrasjon på lang sikt.

Studien ble utført i samsvar med retningslinjer gitt i Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) (Moher, Liberati, Tetzlaff, Altman, & Group, 2009), slik alle systematiske kunnskapsoversikter vi produserer gjør. Vi gjennomførte et systematisk litteratursøk av engelskspråklige artikler i tre databaser i april 2020. Syv studier var i tråd med de pre-definerte inklusjonskriteriene og kvalifiserte til å inngå i analysene. Data på tvers av de inkluderte studiene ble syntetisert ved hjelp av tematisk analyse. Selv om intervensjonene i de inkluderte studiene varierte betydelig, identifiserte vi fire tema som var fremtredende på tvers av studiene.

De inkluderte studiene framhevet betydningen av intervensjoner som:

- hadde en styrkebasert tilnærming (ressursperspektiv), ikke en mangelperspektivtilnærming: Dette innebærer et syn på innvandrere og medlemmer av etniske minoriteter som et positivt

tilskudd til samfunnet i stedet for å se på dem som byrder. Et slikt syn øker muligheten deres for å bli akseptert.

- involverte familier og storsamfunnet: Fordi foreldrene er svært viktige i barnehageårene, også i utviklingen av deres barns sosiale ferdigheter (Murano et al., 2020), kan det å involvere foreldre og storsamfunnet, blant annet ved å innlemme minoritetsgruppers morsmål, kultur og verdier, føre til større aksept av mangfold og forbedret sosial atferd.
- vektla kulturell megling: Kulturelle meglere fungerer som kommunikasjonsfasilitatorer og forhandlere mellom forskjellige aktører, for eksempel innvandrerbarn, foreldre og barnehager, og de kan fungere som et støttesystem for å forbedre tjenestene for innvandrerbarn og etniske minoritetsbarn. Gjennom sitt arbeid kan slike meglere også bidra til å forbedre holdninger og sosial samhörighet, blant annet ved å tjene som rollemodeller, ved å overvinne stereotyper, og ved å forbedre integrering i barnehagekonteksten.
- vektla betydningen av kontakt mellom grupper for å redusere fordommer, diskriminering og forbedre sosiale relasjoner: Gjennom meningsfull interaksjon mellom medlemmer i inn-gruppen og i utenfor-gruppen (for eksempel mellom barn som er majoritetsmedlemmer på den ene siden og barn som er innvandrere og medlemmer av etniske minoriteter på den andre siden), blant annet ved å sette felles mål og legge til rette for samarbeid gjennom og i lek, kan slik kontakt fremme positive holdninger mellom grupper og skape vennskap på tvers av grupper.

Gjennom arbeidet med denne kunnskapsoppsummeringen er det blitt tydelig at det er stor mangel på forskning

om intervensjoner som fremmer sosial inkludering av innvandrerbarn og barn med minoritetsetnisk bakgrunn i barnehager. Det er et tydelig behov for mer forskning på dette området. Det etterlyses spesielt forskning med metodisk grundige evalueringer av intervensjoner med sikte på å ha en positiv effekt på sosial inkludering av barnehagebarn med innvandrerbakgrunn eller fra etniske minoriteter.

KSUs ansvarsområde er hele utdanningssektoren, og det vil si at fagfeltet er stort. I den første femårsperioden vil senteret vektlegge kunnskapsoppsummeringer for barnehage og grunnopplæring og lærerutdanning som utdanner til barnehage og grunnopplæring.

2.4 Kartlegging av Forskningsrådsfinansiert forskning innen utdanning

Et tredje oppdrag som ble gjennomført i 2020 på vegne av Kunnskapsdepartementet, var utviklingen av et digitalt "kart" over forskningsproduksjon som er et resultat av tildeling fra Forskningsrådet gjennom FINNUT-programmet. Forskningsrådet har vært behjelpelig med å sikre tilgang til forskningsresultater.

Forskningskartleggingen gir oversikt over alle publikasjoner fra de ulike prosjektene. De er kategorisert i henhold til de fire overordnede kategoriene som utlysninger fra FINNUT har tatt utgangspunkt i, så vel som hvilket utdanningsnivå eller område de studerer (fra barnehage til høyere utdanning), samt type publikasjon.

- Vi er svært glade for arbeidet KSU har gjort med denne oversikten og at vi nå har fått et levende kart som er med å synliggjøre resultatene vi finansierer gjennom Forskningsrådet på dette området. Et slikt

kart vil også bidra til at forskningen blir lettere tilgjengelig, sier områdedirektør Jesper W. Simonsen i Forskningsrådet.

Kunnskapscenter for utdanning (KSU) gjennomførte dette ved å utvikle en metodikk, basert på Evidence Map-teknologien utviklet av EPPI-Centre, for å registrere alle publikasjoner og å kategorisere publikasjoner innen tema. Det vil si en form for database over alle publikasjoner fra FINNUT som er tematisk organisert og søkbar. Resultatet er et «levende kart» over publikasjoner som kan oppdateres. Brukere vil kunne se hvilke områder det er forskning på (mye eller lite), og de vil kunne klikke på et element for å få innsikt i enkeltpublikasjoner innenfor et tematisk område. På denne måten kan databasen bidra til oversikt og innsikt i utdanningsvitenskapelig forskning som er finansiert av NFR, og resultatet kan også brukes til forskningspolitiske vurderinger.

Databasen vil bli oppdatert årlig. Informasjon om dette levende kartet er formidlet på KSU sitt nettsted: <https://www.uis.no/nb/KSU-kartlegger-forskning-med-levende-kart>

2.5 Kunnskapsoppsummeringer påbegynt i 2020 som ferdigstilles i 2021

2.5.1 Kartlegging av nordisk forskning innen spesialpedagogikk

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD), og i samarbeid med KD og Utdanningsdirektoratet, ble det utviklet en søkestrategi for å kartlegge nordisk forskning innen spesialpedagogikk. Dette arbeidet er et grunnarbeid i forbindelse med utlysning og etablering av et nytt senter for spesialpedagogisk forskning. I løpet av høsten 2020 ble det utviklet en søkestrategi, det er gjennomført søk, og det arbeides nå med screening av de identifiserte studiene.

2.5.2 Nordisk Database for forskning om barnehage (NB-ECEC)

NB-ECEC er en skandinavisk database over forskning relatert til skandinaviske barnehager. Fram til 2017 var det Danmark som hadde hovedansvaret for det faglige arbeidet med å identifisere og syntetisere forskning fra de tre landene, men i 2020 ble det satt ut et anbud for å få nye til å overta. Kontrakten med KSU ble underskrevet i september 2020. KSU samarbeider med forskere innen FILIORUM – Senter for barnehageforskning, i ferdigstillingen av dette arbeidet.

Oppdraget består i å identifisere og kvalitetsvurdere all publisert skandinavisk barnehageforskning for årene 2018 og 2019 og å rapportere om hva som kjennetegner disse publikasjonene, samt identifisere mulige tendenser. Alle publikasjoner som blir vurdert til å ha middels eller høy kvalitet vil bli gjort tilgjengelig i en søkbar database (se: NB-ECEC). Arbeidet ble startet høsten 2020, og i løpet av høsten var søkestreng utviklet, databaser og håndzoekstrategi utarbeidet, søk var gjennomført, og screening på tittel og abstrakt samt fulltekst var gjennomført.

KSU vurderer arbeidet som et viktig bidrag til barnehageansatte, studenter ved barnehagelærerutdanning og barnehagelærerutdannere samt andre beslutningstakere.

2.5.3 Hva gjør lærerutdanninger for å øke lærerstudenters kompetanse i å arbeide med rasisme og fordommer i skolen?

Denne studien er en egendefinert studie som KSU anser som svært verdifull for utvikling av norske lærerutdanninger og på sikt – norsk skole. I løpet av 2020 er det utviklet søkestreng og strategi, vi har identifisert publikasjoner gjennom søk i internasjonale databaser og har gjennomført screening av studier på tittel og abstrakt samt fulltekst. Arbeidet som foregår nå er dataekstrahering.

2.5.4 Samtaler mellom lærere og foresatte; hvordan øke kvalitet på samarbeid?

Foreldreutvalget for barnehage og grunnskoleformidlet – via Kunnskapsdepartementet – et ønske om å få mer systematisk kunnskap om samarbeid mellom skole og hjem. Våre søk viser at dette er et stort forskningsfelt og det finnes svært mye populærvitenskapelig informasjon som gir «10 tips for bedre samarbeid» eller andre former for informasjon som er mer erfaringsbasert. På forskningssiden, er det mange studier som viser behovet for samarbeid, at samarbeid er viktig – men som ikke nødvendigvis ser på intervensjoner for å styrke samarbeid. Det vi har identifisert som en mulighet, er å se på forskning om lærer-foresatte-samtaler. Dette er et forskningsfelt med tilstrekkelig antall studier. Foreløpig har vi gjennomført søk, vi har screenet på abstrakt og fulltekst, og vi arbeider med dataekstrahering av 49 artikler. Dette vil ferdigstilles i 2021.

KSU samarbeider med forskere tilknyttet FILIORUM i ferdigstillingen av den skandinaviske barnehageforskningsdatabasen NB-ECEC. Fra venstre Elin Reikerås, FILIORUM og Elaine Munthe, KSU

3. LÆRERUTDANNINGSPORTALEN, ET SAMARBEID MELLOM KSU OG UHR-LU

UHR-Lærerutdanning (UHR-LU) tok initiativ til et møte med KSU for å undersøke muligheter for et samarbeid om en digital «lærerutdanningsportal». Lærerutdanningsportalen skal være et nettsted hvor lærerutdannere kan finne forskningsbasert kunnskap i form av kunnskapsoppsummeringer samt kunne dele forskningsbaserte erfaringer fra FoU-prosjekter som omhandler utvikling av lærerutdanninger.

Med et felles ønske om å bidra til kvalitet i lærerutdanninger, underskrev UHR-LU og KSU en kontrakt om samarbeid. Et redaksjonsråd bestående av medlemmer fra UHR-LU og KSU ble oppnevnt, og deres første møte ble holdt i desember 2020. Det vil være tre-fire årlige møter. Arbeidet med Lærerutdanningsportalen er altså påbegynt i 2020, men det er 2021 som vil se oppstarten og lanseringen av nettstedet.

Redaksjonsrådsleder:

Elaine Munthe - senterleder KSU

Redaksjonsrådsmedlemmer:

Hilde Inntjore - dekan for avdeling for lærerutdanning, UiA.

Gørill Warvik Vedeler - faglig leder for lektorutdanningene for trinn 8-13 ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning ved UiT. Medlem av NFO-Lektor/PPUA

Ingeborg Krange - studieleder ved Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier ved OsloMet. Varamedlem til NFO-GLU

May Irene Furenes - førsteamanuensis KSU

Sander V. E. Mathisrud - universitetslærer, KSU og student på masterprogrammet i Utdanningsvitenskap, UiS - studentrepresentant

Sekretær:

Kari-Anne S. Malmo - kontorsjef KSU

Observatør med talerett:

Kristin Vestrheim Cranner - kommunikasjonsrådgiver, KSU

4. OPPLÆRING I SYSTEMATISK KUNNSKAPSOPPSUMMERING

Ansatte ved KSU skal bidra til kompetanseutvikling innen systematisk kunnskapsoppsummering og bidra til at det publiseres flere systematiske kunnskapsoversikter for utdanningssektoren. Dette er et område hvor vi har tatt noen viktige skritt i løpet av 2020.

- KSU har utviklet et PhD-kurs som gir en introduksjon til systematisk kunnskapsoppsummering. Kurset er godkjent av doktorgradsutvalget ved Universitetet i Stavanger og vil bli gitt første gang i 2021. Alle PhD-kurs er åpne for PhD-studenter fra hele landet – og internasjonalt. Et universitet må godkjenne kurset og ha det i sin portefølje, men det vil være mulig for PhD-studenter fra hele landet å delta.
- Et PhD-kurs innen metasynteser som var planlagt for våren 2020 måtte dessverre avlyses. Det vil bli gitt i april 2021.
- I løpet av 2020 har vi gitt informasjon og hatt workshop for PhD-studenter ved følgende anledninger:

PhD-kurs ved UiB - 17. juni 2020:
Forelesning om systematiske kunnskapsoversikter for utdanningssektoren

PhD-seminar ved UiS - 19. juni 2020:
Innlegg og diskusjon om hva systematiske kunnskapsoversikter er og hvorfor de har betydning for utdanningssektoren

PhD-kurs ved USN/OsloMet september 2020: Workshop for PhD-studenter om systematiske kunnskapsoversikter: hva, hvorfor og hvordan.

Vi har i tillegg gitt veiledning til flere forskergrupper nasjonalt for å bistå i deres arbeid med systematiske kunnskapsoversikter. Universitetet i Stavanger har arbeidet med

omlegging av eget nettsted i 2020. Dette har påvirket KSU sitt arbeid med utvikling av nettbasert formidling. I 2020 har det vært vanskelig å utvikle mer enn det aller nødvendigste ettersom alt skulle gjøres om. Men for 2021 vil omleggingen gi store muligheter.

Møterommet fungerer godt til både fysiske treff og digitale workshops med eksterne samarbeidspartnere.

5. FORMIDLINGSVIRKSOMHET

5.1 Forskningsnotater

Det tar lang tid å ferdigstille kunnskapsoversikter, men det er etter hvert flere som arbeider med dette innen utdanningsrelaterte forskningsspørsmål. KSU har derfor valgt å prioritere å få ut mer informasjon om allerede tilgjengelige kunnskapsoversikter. Disse er gjerne publisert på engelsk, og kan ha et tyngre, akademisk språk. Vår oppgave har vært å gjøre kunnskapen tilgjengelig på norsk på en måte som gjør at flere kan forstå og anvende kunnskapen. Vi kaller de norskspråklige oppsummeringene av tidligere publiserte kunnskapsoversikter *forskningsnotater*. Disse gjøres tilgjengelig fra vårt nettsted. For KSU er det viktig at det nettopp er systematiske kunnskapsoversikter som tilgjengeliggjøres slik – ikke enkeltstudier.

I 2020 har en ansatt ved KSU ledet dette arbeidet, og mastergradsstudenter har bidratt i arbeidet med norskspråklig sammenfatning. I anledning Internasjonal dag mot vold, mobbing og nettmobbing sammenstilte vi flere forskningsnotater på temaet, med tilhørende ressurser om emnet slik at vi laget et mer helhetlig oppslag om vold, mobbing og nettmobbing. Erfaringen med å organisere forskningsnotatene på denne måten i tilknytning til et tema eller markering har sporet oss til å planlegge for flere slike oppslag i 2021.

5.2 Webinarer

2020 er året hvor vi alle er blitt mer digitale, og raskere digitale, enn tidligere. Dette gjelder også KSU. Møter ble omgjort til digitale møter, og to seminarer som var planlagt for 2020 ble til webinarer.

Det første webinarer vi arrangerte, var i anledning lansering av kunnskapsoversikten om praksisopplæring i lærerutdanninger.

Dette ble utformet slik at flere av forskerne som hadde publisert forskning inkludert i oversikten fikk presentere noe av det de mente var viktige kvalitetsdrivere og av betydning for videre utvikling av praksisopplæring.

Hele webinarer ble tatt opp og er tilgjengelig på internett: <https://www.youtube.com/watch?v=68BAuQZLPnk>

Webinar den 22.10.2020:

Den 22. oktober arrangerte KSU Årsmøte og seminar sammen med Norsk nettverk for systematisk kunnskapsoppsummering (NORNESK), som KSU også var med på å starte. Senterleder er medlem av styret for NORNESK. Planen var å arrangere dette ved UiS i 2020, men det ble avholdt som webinar.

NORNESK ble dannet i 2019 for å fremme kunnskap om systematiske kunnskapsoppsummeringer og øke forståelsen av deres betydning. KSU har publisert en nyhetssak på vår nettside om årsmøtet og seminarer den 22.10.2020 som også gir tilgang til tre av presentasjonene som ble holdt på seminarer: <https://www.uis.no/nb/beslutninger-skal-tas-pa-basis-av-kunnskap>

Webinar 22. juni

Tema: Kvalitetsdrivere i praksisopplæringen

Antall deltakere og representasjon: 162 påmeldte, inkludert webinaradministrasjon. Antall deltakere underveis lå ca. mellom 110-120. Deltakerne kom fra totalt 17 UH-institusjoner (UiA, UiB, UiO, UiS, UiT, Nord universitet, USN, HiØ, HVL, INN, NLA, Politihøgskolen, OsloMet, Samisk høgskole, NTNU, NiH, NMH), Pedagogstudentene, Utdanningsforbundet, DIKU, UHR-lærerutdanning, NOKUT, KD, Oslo kommune, Sametinget.

Program og innleggsholdere:

Tidspunkt	Hva	Hvem presenterer
09.00-09.20	Intro og presentasjon av rapporten	KSU v/senterleder Elaine Munthe UHR-LU v/Kirsti Lyngvær Engelién
09.20-09.30	<i>Innlegg: Partnerskap om oppgavearbeidet i MGLU</i>	ProTed-senteret, UiT, v/dosent Siw Skrvøset og professor Rachel Jakhelln
09.40-09.50	<i>Innlegg: Forskning om praksisopplæring fra forskergruppen Undervisningsprofesjonalitet og pedagogikk ved UiB</i>	UiB, v/førsteamanuensis Liv Eide og professor Ingrid Helleve
09.50- 10.00	<i>Innlegg: Veiledningsteknologi - et bidrag til kvalitetsheving i lærerutdanningenes praksisveiledning</i>	UiA, v/dosent Petter Mathiesen
10.00-10.10	<i>Innlegg: Om praksisopplæring i lærerutdanning: noen resultater fra forskning</i>	UiO, v/professor Eyvind Elstad
10.10 - 10.30	Spørsmål og diskusjon	KSU v/senterleder Elaine Munthe
10.40-10.50	<i>Innlegg: Lesson Study i grunnskolelæreres praksisopplæring?</i>	UiS, v/professor Raymond Bjuland
10.50-11.00	<i>Innlegg: Praksislærer- en sentral aktør i praksisstudiet Betingelser for utvikling av praksislærers rolle som lærerutdanner</i>	OsloMet, v/dosent Kirsten Elisabeth Thorsen
11.00 -11.10	En kort diskusjon med presentatørene	KSU v/senterleder Elaine Munthe
11.10 - 11.20	Hva er de viktigste kvalitetsdriverne? Hva slags forskning trenger vi?	KSU v/senterleder Elaine Munthe
11.30-11.50	Gjennomgang av poll med diskusjon blant alle deltakerne	KSU v/senterleder Elaine Munthe
11.50-12.00	Avrundning	KSU/UHR-LU

12.30-15.30	NORNESK Konferanse 2020
12.30-12.35	Velkommen. Introduksjon og noen kjøreregler.
12.35-12.50	David Gough («position paper» til Evidence Synthesis International (ESI))
12.50-13.50	Jens H. Christensen (Bruk og betydningen av SR i utarbeidelse av The Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) rapporter om klimaendring)
13.50-14.15	Pause
14.15-15.15	Gunn E. Vist (Folkehelse-Instituttets bruk av rapid reviews i forbindelse med Covid-19)
15.15-15.30	Marte Ødegaard (Introduksjon av BISON: Bibliotekarer involvert i systematiske oversikter i Norge)
15.30	Takke for deltakelse. Minne om neste års konferanse som er på omtrent samme tid

5.3 Annen formidling; konferanseinnlegg, forelesninger, nettbasert formidling og sosiale medier

Før nedstengning 12. mars 2020, deltok KSU på en nordisk konferanse i Finland (Nordic Educational Research Association - NERA) med en presentasjon av kunnskapsoversikten om praksisopplæring. Sammen med flere andre sentre i Norden som har ansvar for å arbeide med kunnskapsoversikter, presenterte vi også senteret på den årlige «What Works Global Summit» konferansen som Campbell Collaboration arrangerer. KSU ble invitert til å delta av Howard White, og i særdeleshet til å drøfte - sammen med de andre - om det er en nordisk modell for slik virksomhet.

Munthe, Elaine; Ruud, Erik. A systematic mapping of research addressing field practice in teacher education in Norway. NERA 2020: Rethinking the futures of education in the Nordic countries; 2020-03-04 - 2020-03-06

M Ruud, Erik; Munthe, Elaine. The Knowledge Center for Education - Symposium contribution to "The Nordic Evidence Session". The What Works Global Summit 2020; 2020-10-27 - 2020-10-27

Utover opplæringsforelesninger og aktiviteter, har KSU også vært invitert til å holde forelesning på nasjonale digitale konferanser:

Munthe, Elaine: 17.11.2020: Forelesning for "Nettverk for veiledning av nyutdannede og nytilsatte" om rapporten "Praksisopplæring i lærerutdanningen i Norge" med hovedvekt på veiledning.

Munthe, Elaine: 26.11.2020: "Rekruttere og beholde lærere: Et forskningsgrunnlag", Nordisk konferanse arrangert av Utdanningsforbundet.

Mediebidrag:

Elaine Munthe: Kronikk i Stavanger Aftenblad, 23 september - Bør elever grupperes etter evnenivå? <https://www.aftenbladet.no/meninger/debatt/i/OQnX2b/br-elever-grupperes-etter-evneniva>

Munthe, Elaine: Intervjuet av Corry Hancké for den belgiske avisen De Standard; 13.12.2020 - «Noorwegen stuurt onderwijzers op bijles wiskunde» side 16

Artikler og pressemeldinger:

Cranner, Kristin: Forskning.no 23.10.2020: <https://forskning.no/universitetet-i-stavanger/lanserer-systematisk-kunnskapsoversikt-om-fagskoleutvikling/1760106>

Cranner, Kristin: Utdanningsforskning.no 01.02.2020: <https://utdanningsforskning.no/artikler/kartlegger-forskning-med-levende-kart/>

Cranner, Kristin: <https://forskning.no/universitetet-i-stavanger/lanserer-systematisk-kunnskapsoversikt-om-fagskoleutvikling/1760106>

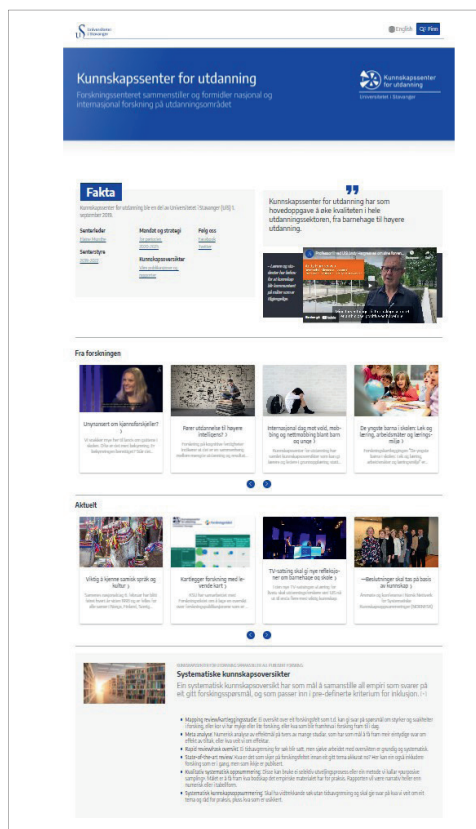
Cranner, Kristin: Utdanningsforskning.no 24.09.2020: <https://utdanningsforskning.no/artikler/uis-overtar-ansvaret-for-skandinaviske-barnehageforskingsdatabase/>

Nettsider

UiS lanserte nye nettsider i begynnelsen av november. Arbeidet fram mot lanseringen innebar i tillegg til innholdsproduksjon også utvikling av design ut fra KSUs behov. Arbeidet fortsetter inn i 2021, og innbefatter også det som angår lanseringen av Lærerutdanningsportalen. De nye nettsidene byr på større muligheter for brukeren med tanke på å finne og filtrere ønsket innhold, og gir oss også mulighet til å presentere video, audio og lenket innhold. Nye UiS.no er i større grad responsiv sammenlignet med det gamle nettstedet, noe som betyr at siden tilpasser seg flaten den blir presentert fra, om det er datamaskin, mobiltelefon eller nettbrett.

Sosiale medier

KSU har Facebook- og Twitter-konto. Begge brukes både som et sted å dele fra egen virksomhet og produksjon, men også som en viktig arena for å dele forskningsbasert kunnskap fra andre, samt informasjon om kursvirksomhet og aktiviteter som er knyttet til utdanningsforskning og utdanningssektoren. Av de sakene som fikk mest oppmerksomhet og engasjement i 2020 er de som henviser til kursvirksomhet (PhD-kurs i metaanalyse, metodekurs - fra KSU og andre), rapportene om praksis og fagskole og tilhørende aktivitet. KSU har opplevd en viss økning i antall følgere i 2020 (Facebook: 1583 følgere ved utgangen av 2020 mot 1451 i 2019 og Twitter: 606 følgere ved utgangen av 2020 mot 546 i 2019).

UiS lanserte nye nettsider i begynnelsen av november 2020.

6. NASJONALT OG INTERNASJONALT SAMARBEID

Kunnskapssenter for utdanning ble tatt opp som medlem av Evidence Synthesis International (ESI) i 2020. ESI er et partnerskap mellom organisasjoner som arbeider med kunnskapsoppsummering. Hovedmålet til ESI beskrives som følger på deres nettside:

ESI aims to be the global hub these organizations meet to build capacity, share resources, and advocate for evidence syntheses and their use in practice and policy decision making in all areas of human enterprise, from human health to conservation, and education to veterinary medicine

EPPI-senteret i London er en av initiativ-takerne og lederne i ESI, og har vært en god samarbeidspartner i 2020. I løpet av 2020 har KSU bidratt økonomisk til videreutvikling av det som kalles «living map» som utvikles ved hjelp av en applikasjon som EPPI-senteret står som utvikler av. Det er denne app'en KSU har brukt til utvikling av Forskningsrådsoversikten over utdanningsvitenskapelige publikasjoner.

KSU har fortsatt å styrke relasjoner med det svenske SKOLFI-senteret. Vi var sammen om å representere kunnskapssentre for utdanningssektoren på What Works Global Summit-konferansen, og vi hadde et digitalt lunsjmøte slik at alle ved KSU kunne møte alle ved SKOLFI.

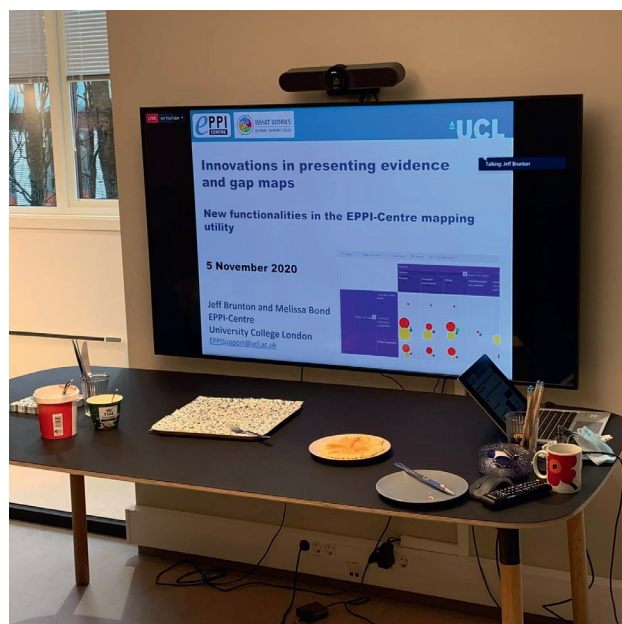
Vi er opptatt av å knytte til oss de fremste innen metode, og har vært i samtale med Terri Piggott, University of Georgia i USA. Foreløpig har vi en avtale om at hun skal bidra på vårt forskeropplæringskurs i 2021.

Nasjonalt er vi aktive medlemmer av Norsk nettverk for systematisk kunnskapsoppsummering (Nornesk). NORNESK arbeider med utvikling av en

«position paper», og det arbeides også med etablering av subgrupper som får ansvar for f.eks. å arbeide strategisk med å fremme forståelse for betydningen av kunnskapsoversikter.

Kunnskapssenteret er også representert i flere «advisory boards» for nye forskningsprosjekter som har fått tildeling av eksterne forskningsmidler i 2020. Dette gjelder prosjekter ved HVL, OsloMet og UiA. Vi anser dette også som en viktig måte å nå ut med vår kompetanse og å bidra til å øke antall systematiske kunnskapsoversikter og betydningen av disse.

Som det går fram av oversikten om opplæring, har vi også klart å bidra nasjonalt i digitale samlinger på tross av manglende muligheter til å reise.

2020 var året for digitale kurs og workshops. 5. november, like før andre nedstengning og ny runde med hjemmekontor, deltok KSU på EPPIs webinar om levende kart.

7. ØKONOMI

2020 har vært et spesielt år for alle, men som det framgår av regnskapsrapport nedenfor, har KSU holdt budsjettet på de fleste områder. Mindreforbruket skyldes at vi er under oppbygging personalmessig. I en opptrappingsperiode kan det være godt å øke litt etter hvert slik at noen etablerte og erfarne er med og tar imot nye personer og bygger opp virksomheten. Vi har ikke økt antall ansatte uforholdsmessig i 2020, men litt etter litt, i tråd med plan. Det har også vært nødvendig å lyse ut flere ganger i 2019 og tidlig 2020 for å få opp søkerfeltet. Nå ser det ut til at KSU er mer kjent, og at flere i UH-sektoren har fått øynene opp for senteret og dets virksomhet slik at vi også opplever å få flere søkere til utlyste stillinger.

Oppbemanning av senteret har vært en nøkkelfaktor i senterets første hele år

ved UiS (2020), og ved utgangen av 2020 har senteret flere ansatte enn noen gang tidligere: fem vitenskapelig ansatte samt faglig prosjektmedarbeider, kommunikasjonsrådgiver og administrativ leder. Ansettelsesprosesser ble igangsatt høsten 2020, og vi ser fram til å ta imot fire nye ansatte i 2021.

Som det går fram av den økonomiske rapporten for 2020, er det ubrukte midler av tildelingen til KSU for 2020. Midlene vil bl.a. bli brukt til utvikling av ressurser for digital opplæring innen kunnskapsoppsummering, til videreutvikling av programmer og innovasjon innen kunnskapsoppsummering, og til å støtte arbeidet med flere kunnskapsoversikter for utdanningssektoren.

Fotografiene som pryder veggene hos KSU er bilder tatt av fakultetsdirektør Karoline Holmboe Høibo.

Total-regnskap KSU ved 31.12.2020

	Regnskap per 31.12.2020	Budsjett per 31.12.2020	Avvik mot budsjett
Inntekter fra KD (tildeligsbrev fra KD)	-11 400 000	-11 400 000	-
Overført til dekning av kostnader UiS	1 000 000	1 000 000	-
Totalt inntekter	-10 400 000	-10 400 000	-
Fast lønn	3 731 169	3 757 696	-26 527
Vikar	375 295	198 998	176 297
Midlertidig lønn	488 974	414 443	74 531
Uavviklet ferie	107 044		107 044
Overført til prosjektfinansiering	-210 520	-	-210 520
Overtid	3 012	-	3 012
Sosiale avgifter	2 038 196	1 932 985	105 211
Sykepenger	-6 190	-95 610	89 420
Foreldrepenger	-168 411	-100 000	-68 411
Totalt lønn og praksis	6 358 569	6 108 511	250 058
Investering	78 395	-	78 395
Drift	954 014	850 000	104 014
Reiser og seminar- /kursavgifter	154 375	550 000	-395 625
Totalt investering, drift og reiser	1 186 784	1 400 000	-213 216
Indirekte kostnader	-36 422	-	-36 422
Effekt prosjekt	-36 422	-	-36 422
RESULTAT	-2 891 068	-2 891 489	421

Strategiske mål for Kunnskapssenter for utdanning 2020 - 2025

1. Kunnskapssenter for utdanning skal styrke forskningsgrunnlaget for praksis, politikk og forskning.

Et hovedansvarsområde for KSU er å utarbeide og formidle systematiske kunnskapsoversikter og kartlegginger. Senteret skal definere områder av betydning for disse og skal være i dialog med oppdragsgivere eller søke forskningsprosjektmidler for å utvikle nødvendige kunnskapsoversikter/kartlegginger.

Hele utdanningssektoren er ansvarsområdet, og det vil si at fagfeltet er stort. I den første fem-årsperioden vil KSU vektlegge kunnskapsoversikter for barnehage, grunnpoplæring og lærerutdanning som utdanner til barnehage og grunnpoplæring. Systematiske kunnskapsoversikter for høyere utdanning vil også inngå i den første fem-årsperioden i den grad det er mulig.

Senteret vil derfor ikke kunne ha en «nisje» eller et definert faglig område å arbeide med, men vil ha selve metodikken systematiske kunnskapsoversikter, «systematic reviews», som det spisse fagfeltet. KSU skal ha spesialkompetanse på ulike former for systematiske kunnskapsoversikter og skal bidra i utvikling og bruk av teknologi som støtter dette arbeidet.

Arbeidet som KSU gjør må ha høy kvalitet, og det må gjennom fagfellevurdering. KSU vil derfor vektlegge publisering i internasjonale tidsskrifter i tillegg til populærvitenskapelig formidling.

2. Kunnskapssenter for utdanning skal være en viktig del av kunnskapssystemet for å øke kvaliteten i hele utdanningssektoren, fra barnehage til høyere utdanning.

KSU er en av flere aktører som arbeider med framstilling og formidling av kunnskap til utdanningssektoren. Vi skal samarbeide innen dette systemet for å styrke bruken av forskning og bidra til kvalitetsutvikling i forskning. Viktige mål for femårsperioden er:

- Å få etablert god kommunikasjon med andre kunnskapsaktører
- Å delta aktivt nasjonalt og internasjonalt i samarbeidsprosjekter og formidling

3. Kunnskapssenter for utdanning skal formidle forskningsbasert kunnskap på måter som vekker interesse for- og anvendelse av- kunnskapsoversikter.

Strategisk og målrettet formidling er et sentralt arbeidsområde for KSU. KSU skal ha etablert målrettede formidlingstiltak som innbyr til interaksjon og refleksjon og som stimulerer til bruk av forskning på ulike måter. KSU vil vektlegge digitale formidlingsformer gjennom et nettsted som gir tilgang til kunnskapsoversikter og kartlegginger, og vil satse på annen formidling blant annet gjennom webinarer og podcast.

4. Kunnskapssenter for utdanning skal styrke opplæring innen systematiske kunnskapsoversikter.

KSU skal utvikle og tilby ulike former for veiledning og opplæring innen det å gjøre systematiske reviews. Dette vil omfatte blant annet:

- MA- og PhD-kurs som kan inngå i forskerutdanning nasjonalt/internasjonalt.
- Nettbasert opplæring og workshops for studenter, ansatte i UH-sektoren og andre interesserte for å fremme tilgang til forskning og forståelse av forskningslitteratur.

KSU skal etablere og drifte et nordisk tidsskrift for kunnskapsoversikter.

5. Kunnskapssenter for utdanning skal ha en strategisk organisering og kjennetegnes av et samarbeidende og utviklende arbeidsmiljø.

For å oppnå de strategiske målene for virksomheten er vi avhengige av å rekruttere dyktige medarbeidere. KSU har også som mål å vokse i antall medarbeidere i løpet av den første 5-årsperioden, og arbeid med opplæring gjennom blant annet MA og PhD-kurs vil bidra til at rekrutteringsgrunnlaget økes.

Det er et mål at KSU utvikler seg organisatorisk for både å holde tritt med og fremme virksomhetens vekst.

Medarbeidere ved KSU skal gis gode muligheter for faglig utvikling.